

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — 4-0237. Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ДЮІ ЗА ОБОВ'ЯЗОК УРЯДУ УПРАВЛЮВАТИ СУСПІЛЬНЕ ЖИТТЯ

Вашингтон, 8 лютого. — Щоб Республіканська партія могла після двадцяти літ наново прийти до влади, вона мусить сповнити засади, висловлені в своїх платформах, що „уряд під теперішню пору має бути чимсь більшим ніж холодною і безпартійним суддею“. Щоб це довести ділами, республіканські репрезентанти в конгресі і інших легіслативних повинні віддати свої голоси за такі проекти як о-безпечення на випадок безробіття, підвищення старечої пенсії, поширення суспільного забезпечення, вищичення міст з перестарілих мешкальних до-мів і побудову нових, розвиток водних будов для прилюдних електриків, підтримку фермерських цін і енергійну охорону робітничих прав.

Ці думки висловив Тамес Е. Дюї, губернатор стейту Нью Йорк і кандидат на президента Республіканської партії в останніх виборах, у своїй промові з нагоди Дня Линкольна в готелі Мейфлавер у вівторок 8 лютого в присутності 800 члених членів Республіканської партії. Як номінальний провідник республіканців він не завагався критикувати таких партійців, що завжди тримаються давнього консерватизму як і таких, що хочуть переграти демократів з Нового Розподілу, обіцяючи народові різні добра коштом федерального скарбу. Хто не хоче розуміти потреб теперішнього часу, такий повинен забратися з Республіканської партії, інакше вона розібється і швидко. Дюї гостро критикував теж Демократичну партію, закидаючи їй промахи в політиці супроти Китаю, а в суспільних справах зматання до повної опіки над людиною від коліски до гробової дошки, бо це вбиває ініціативу людини і виглядає на жертах милостині, отриману з розтратності.

НОВИЙ ТУРБО-БОМБОВАЛЬНИК ПЕРЕЛЕТІВ КОНТИНЕНТ ЗА 4 ГОДИНИ.

Вашингтон. — Літак, який вважається за найшвидший бомбовальник у світі, перелетів без перерви 2,289 миль впродовж 3 годин 46 минут, починаючи з летючого майдану в Ендрюс Філд у стейті Мериленд аж до Мозес Лейк, у стейті Вашингтон. Пересікаючи його швидкість wynесла 607 миль на годину. Бомбовальник належить до типу пружинних турбо-бомбовальників марки Bi-47, має шість пружин, а його крила широкі на 116 стій. В бомбовальнику сидів майор Росел Е. Глю і майор Джордж В. Гавел з команди пробних матеріалів. Вони казали, що подорож не була нічим зайвтя. Турбо-пружини вироблені в фабриках Джеренал Електрік.

ВІДПРАВЛІНО ПОНАД 8- 000 ЗАЛІЗНИЧНИХ РОБІТ- НИКІВ.

Нью Йорк. — Залізничне підприємство Нью Йорк Централ Систем оприлюднює, що хвилево відправлено з роботи по майстернях і заводах 8,100 людей. Ці заводи лежать на шляхах від Олбени, у стейті Нью Йорк, до Урбана, в стейті Ілліной. Підприємство називає таку відправу „відпусткою“ і

Секретар Ачесон виявляє, що Плян Маршала стримав большевизм в Європі

Вашингтон, 8 лютого. — Урядовці Адміністрації Економічної Кооперації начеркнули ясну картину вуджання Європи на підставі Плян Маршала, одначе остерегли, що цей план мусить діставати дальшу підтримку з Америки. Наступна рата на здійснення плану wynесе \$5,580,000,000 на найближчих 15 місяців. Ці звіти складено на спільнім зібранні комісії закордонних справ обох конгресових палат. У нарадах взяв участь секретар стейту Дін Ачесон, який доводив, що допомога Злучених Держав стримала похід комунізму в західній Європі і перебила плани комуністів на знищення економічної відбудови європейських країн. Пол Говман, адміністратор Економічної Кооперації заявив, що Європа виповнила першу частину плану відбудови, а тепер приходить дальша, ще важча фаза цієї програми. В. Аверел Гарман, подорожуючий амбасадор до країн обнітих Плян Маршала, заявив, що „ми перемагаємо в боротьбі за свободу й мир“, бо ми є свідками, як від Совєтів відпадають деякі нації, а сателіти починають спротив проти тиранії.

АТЛАНТИСЬКІ ДЕРЖАВИ НА ТАЙМІНІ ЗАСІДАННІ

Вашингтон. — Секретар стейту Дін Ачесон відбудув тайні наради з представниками держав, які беруть участь у підготовці Північно-Атлантського Оборонного Договору і виявив їм труднощі, які має Норвегія з приступленням до цього плану. З нарад не оприлюднено комунікату, одначе з поінформованих джерел виявляють, що труднощі є у внутрі Норвегії. Там є ще деякі групи, які вірять в совєтські обіцянки і їх треба переконати про безцільність їхніх ідей.

А.Ф.П. ЗА ПОБОРЮВАННЯ КОМУНІСТІВ У КАНАДСЬКИХ КІНІЯХ

Маямі. — На зібранні екзекутивної ради Американської Федерації Праці висловлено остерогу на адресу Канадського Ремісничо-Робітничого Конгресу, що федерація не піде на компроміс з комуністами в тій організації. Федерація не сказала відверто, що зідтанє свою підтримку канадській організації, одначе з остероги можна винести такі наміри. Як причину ворожнечі до комунізму сказано в резолюції: „Ми не можемо й не хочемо йти на компроміс з комуністами, першою ціллю якого є знищення в Злучених Державах і в Канаді такого руху, яким є наш рух“.

АМЕРИКАНЦІ СУДИТИМУТЬ 6 ЧЕХІВ ЗА ШПИГУНСТВО

Франкфурт, 9 лютого. Головна квартира Американської Армії повідомила, що проти шістьох з-поміж 20 чехів, заарештованих минулого листопада під закидом шпінжонаж в користь чехословацького большевицького уряду, виготовлено акт обвинувачення і вже 14-го лютого вони відповідатимуть перед судом в Мюнхені. Це буде після війни перший шпінжунський процес в Німеччині. Заарештовані намагалися одержати військові та господарські іномарції.

ПАНІ ТРУМАН ОГЛЯ- ДАЄ УКРАЇНСЬКІ ВИ- РОБИ З СКАТЯЛЬ- ЩИНІ

Вашингтон. — У вівторок, 8 лютого, пані Гері С. Труман, жінка президента, перетяла тасму, як знак відкриття виставки артистичних і домашніх виробів, привезених зі скатяльщини. Виставку влаштує Централь Світових Справ долішньої частини міста Вашингтону. На виставці є 2,000 предметів, привезених зі скатяльщини. Виставку відкриє УНРРА і переданих теперішній Міжнародний Організація для Збівців. Після виставки в Вашингтоні експібіт буде висланий по більших осередках Злучених Держав. Артур Світсер, голова Центральної вибрав по 2 найгарніших предмети і помістив над ними відповідний напис. Він виявив, що буде ще окремий Конгресовий День для оглядин вистави.

При описі виставки на першому місці згадані ніжні ручні роботи коронки, поштої картки з постатями українських селян у веселих водних кольорах і складні паперові вирізки польських шкільних дітей. Пані Труман фотографувалася в позиції, як вона передає Діточому Музеї американську ляльку до колекції ляльок цієї країни.

Світ протестує проти засуду кард. Міндсенті

НАД КАРДИНАЛОМ ВСЕ ЩЕ ВИСИТЬ ЗАГРОЗА КАРІ
СМЕРТІ ПІСЛЯ ЙОГО ВІДКЛИКУ ДО ВЕРХОВНОГО СУДУ;
ПАПА ЗІ СЛІЗОВАМИ ПРИЙНЯВ ВІСТКУ ПРО ВИРОК

Весь цивілізований світ з найбільшим обуренням протестує проти злочинного вироку большевицького „суду“ в Мадярщині над примасом католицької церкви в тій країні, кардиналом Міндсенті. Кардинала, як повідомлено вчора, за-суджено на досмертну тюрем, конфіскацію майна та позбавлення громадянських прав, обвинувачуючи його в злочинах зради, шпінжунства та в протизаконних грошевих транзакціях. Разом з кардиналом за-суджено на кару від 3 років до досмертної тюрем 6 інших його співбінувачів. Оборонець кардинала за його згодою зробив до верховного суду відклик від цього при-суду, у висліді чого над ним знову зависла загроза карі смерті, яку може верховний суд видати. Домагання цієї карі знову повторив прокуратор. Вістку про засуд кардинала — як повідомляють з Ватикану — прийняв Папа Пій XII. зі слізами в очах і опісля він цілу годину молився в своїй каплиці. Тимчасом в цілому світі поза залізною за-слонною котиться філія найбільшого обурення і протесту проти цього чергового больше-вицького насильства та глу-му над людською святістю. Крім описаних на іншому місці протестаційних виступів в цій країні, до подібних дій-шло теж в усіх інших країнах. В Лондоні повідомлено, що британський уряд є в контакті з департаментом стейту у Вашингтоні в справі можливо-го спільного протесту перед мадярським урядом. В бри-танському парламенті домага-ються офіційного урядово-го становища проти цього за-суду та відповідної акції. Іта-лійський прем'єр де Гаспері заявив, що це був „суд, який

ПОЛЯКИ ЗА АРЕШТУВАЛИ ПОНАД 20 СВЯЩЕНИКІВ ЗА ПАСТІРСЬКИЙ ЛИСТ

Варшава, 9 лютого. Польсь-ко-большевицька поліція без-пеки заарештувала понад 20 священників за те, що вони відчитали в церквах пастір-ський лист єпископа Катовиць-кої дієцезії, Станіслава Адам-ського. В пастірському листі гостро критиковано проти-релігійну акцію місцевих вла-стей і поліція заборонила відчитувати його по церквах.

ІТАЛІЯ ВИЗНАЛА ІЗРАІЛЯ

Рим, 9 лютого. Італійський уряд визнав де факто держа-ву Ізраїля. Подробиці вста-новлено в окремих листах, що ними обмінялися міністри за-кордонних справ обох країн.

БЕРЛІН ПЕРЕДУМОВОЮ ДАЛЬ- ШИХ РОЗМОВ ЗІ СОВЕТАМИ

Париж, 9 лютого. — Французький прем'єр Роберт Шу-ман заявив вчора на пресовій конференції, що західні союз-ники не підуть на жадні дальші розмови зі Соведами, як дов-го не буде перервана ними блокада Берліна. Це відноситься однаково, як до розмов голов-держав так і міністрів закор-донних справ. Шуман вважає, що кожна розмова зі Соведами перед полагодженням справи Берліна була б згорі засудже-на на невдачу. Він в дальшо-му заявив, що французький уряд не пропонуватиме жад-ного відступлення від станови-ща, яке в цій справі зайняли Америка й Британія, як про-це кружляли поголоски, та що Франція повністю солідаризу-ється в цій справі з іншими двома союзниками. Звертаєть-ся увагу, що від закінчення війни французький прем'єр ще ніколи не займав такого кате-горичного становища у відно-шенні до Совєтів. Шуман під-креслив, що проєктований Ат-лантійський пакт не стоїть у жадному зв'язку з Берліном. Він теж категорично висло-вився за дальшими заходами в справі створення західно-ні-мецької держави.

Почалася конференція в справі Австрії. Лондон, 9 лютого. — Сяго-дній тут має початися конфе-ренція заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в справі миро-вого договору з Австрією. Ці розмови перервано дев'ять місяців тому з огляду на „мер-тву точку“ совєтських дома-гань і тепер їх відновлено на прохання австрійського уряду. Звертається увагу, що ці роз-мови будуть рівночасно черго-вою, після чогої перерви, пробою чи й наскільки стано-вище Совєтів змінилося та чи з ними можна говорити теж в інших справах.

„УНІФОРС“ — МОЗОК ЗА- ХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОБОРОНИ.

Фонтенебле, Франція, 9 лю-того. — Колишній королівський палац в цьому французькому місті тепер швидко модернізу-ється та переробляється на го-ловно квартиру спільного вій-ськового штабу п'ятих захід-но-європейських країн, злуче-них Брюссельським військовим союзом. Рівночасно з перебудовою тут вже відбувається ін-тензивна праця військових спеціалістів, що складають плани спільної оборони. Місцевість роється від французьких британських, бельгій-ських і люксембурзьких офіце-рів, між якими не рідко спо-стерігається теж американ-ських зв'язкових і спостерігачів. Маршал Монтгомері, пред-сідник комітету головнокоман-дуючих, відвідує цю спільну головну квартиру періодично кожних два-три тижні. „У-ніформс“ — скорочена назва цієї головної квартири, поділе-на на три головні секції для трьох головних родів зброї: армії, авіації і флоту. На чо-лі кожної секції стоїть головнокомандуючий генерал, що разом і творять очолюваний маршалом Монтгомері комітет головнокомандуючих. При ньому є докищо трьох голов-них американських спостері-гачів, з ген. Гюбнером, амери-канським шефом штабу в Ні-меччині, на чолі.

СОВЕТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ДАНИХ ПРО АТОМОВУ БОМБУ.

Лейк Соксес, Н. Й., 9 люто-го. — Совєтське заінтересова-ня американською атомовою бомбою загально відоме, що виходить теж з відкритих ви-падків совєтської шпінжонаж в цій країні. Проте, большеви-кам навражд чи пощастило здо-бути відповідні інформації, бо тепер вони внесли в Раді Без-пеки резолюцію, в якій до-магаються, щоб всі велико-держави подали „точні дані про свої збройні сили та всі роди озброєння, включно з а-томовою бомбою“, встановлюю-чи на це кінцеву дату 31-го березня. Резолюцію вінс вчора без будьяких коментарів совєтський представник Малік. Американський представник, Ворен Р. Остин, назвав її зай-вою, бо подібні совєтські резо-люції вже два рази були від-кинені Радою.

ФІНЛЯНДІЯ ЗНОВУ ПРЕД- МЕТОМ СОВЕТСЬКОЇ НАПАДИ.

Москва, 9 лютого (ЮП). — Совєтська преса знову почала свої виступи проти Фінляндії, закидаючи їй, що вона посе-редньо або безпосередньо шу-кає порозуміння з „американ-ськими експансіоністами“. Ві-домий совєтський коментар С. Максимов пише в „Труді“, що теперішній фінський уряд, з прем'єром Фагергольмом на чолі, намагається втягнути свою країну в „північний блок, протегований амери-канськими мілітаристами“. Стаття кінчається погрозами в бік Фінляндії та її уряду.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ І ПОШИ- РЮЄТЬСЯ „ЧИСТКА“ В ЧЕСЬКІЙ АРМІЇ.

Прага, 9 лютого (АП). — Після вчорашнього засідання чеського уряду тут повідомле-но про дальшу чистку „небла-гонадійних елементів“ в чесь-кій армії. Ген. Людвик Свобода, міністер оборони, повідо-мив про звільнення зі служби та арешт цілого ряду офіце-рів, включно з генералами, під закидом „змови проти держав-и“. Чистку поширено теж на офіцерів резерви.

ВИСАДЖУЮТЬ В ПОВІТРІ ГІТЛЕРІВСЬКУ КАНЦЕ- ЛЯРІЮ.

Берлін, 9 лютого. — З дору-чення совєтських властей ні-мецькі спеціалісти висадили вчора в повітрі праве крило колишньої канцелярії Гітлера. На знищення цілого будинку, сильно пошкодженого вже під час війни, треба буде ще око-ло 50 дальших динамітових підкладів.

БРИТАНЦІ РОБИТИМУТЬ ГРОШІ ДЛЯ ІЗРАІЛЯ.

Лондон, 9 лютого. — На під-ставі окремого договору з уря-дом Ізраїля, британський мо-нарх вівідділ імперіальної хемічної індустрії битиме но-вий випуск ізраїльської моне-ти. Це буде перший випуск ізраїльського гроша після по-над 2,000 років.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1106 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Ha рік	\$7.00	One year	\$7.00
Ha рік	\$3.75	Six months	\$3.75
Ha рік	\$2.00	Three months	\$2.00

В Джерсі Сіті і закордоном:

Foreign and Jersey City Rates:	
Ha рік	\$10.00
Ha рік	\$5.25
Ha рік	\$2.75

Число з понеділка (англійською Частинкою):

Ha рік	\$2.50
Ha рік	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СУД НАД КРЕМЛЕМ

Комуністичний, мадярський, "народний суд", що судив кардинала Міндсенті за "зраду" країни, "змову" проти уряду та "шпигунство", видав уже присуд, засуджуючи підсудного на довічне ув'язнення.

Цей суд і присуд відбився широчезним відгомном по цілому світі, по цілій земній кулі. У всіх країнах, де тільки панувала свобода слова, піднялася велика, досі небувала буря протестів проти будапештського суду над кардиналом Міндсенті. Протестували не тільки духовні кола Католицької Церкви та її вірні, протестували теж представники інших віровизнань, люди не-християнської віри, уряди держав і т. п. Що більше, ці протести не були звичайними протестами проти кривди, завданої одній людині несправедливим присудом одного суду чи трибуналу. Це були протести проти комуністичної тиранії над цілим людством. Це протестовано проти варварства і безбожництва, неетичності і неморальності, що їх поширяє по всьому світу Кремль.

Москва, давши приказ Будапештові, своєму сателітові, судити кардинала Міндсенті, тим разом грубо перерахувалась. В Будапешті судила Москва, а всюди в світі судили Москву. Отже перший раз від приходу большевиків до влади в Росії судили в світі Кремль у такий спосіб, як ще ніколи передше, добачуючи у його злочинах ділянку сатани. Це не тільки так висказався прилюдно кардинал Спелман у Нью Йорку, коли заявив американців хоч тепер зрозуміти і відчувати загрозу американським вольностям та американській етиці й моралі з боку комуністичних злочинців. Так теж відзначалися у тому самому місці й в різних країнах високі духовні й світські діячі різних вір і національностей. Тому треба надіятися, що відтепер серце усього свободобольного світу не тільки відчуватиме глибоко людську мартирологію у Советах, але теж і зрозуміє, що віруючим у Бога й людськості не можна довше мати до діла з кремлівськими тиранами та що годі думати про мирне й чесне співжиття з режимами і системами, що не визнають ніяких моральних ні етичних засад, ні ніякої людської гідності. Проти таких систем і режимів треба бунтуватися у переконанні, що бунт проти тиранів, як казав кардинал Спелман, це послух Богові.

Український нарід має з Мадяриццями давні й важкі порахунки теж і в церковній ділянці. Але нині ця країна сама в неволі, в неволі й її Церква. Коли 30 років неволі й терпіння українського народу й Української Церкви у совєтській тюрмі не могли досі зрушити сумління світу, то добре, що хоч потрібні мадярський суд над кардиналом Міндсенті та що хоч він звернувся його очі на кремлівську тиранію, у якій дали мучатися теж і десятки мільйонів українського народу.

Большевицькі суди були і над українськими єпископами і не були вони певно легшими від суду над кардиналом Міндсенті. Точно не знати, як виглядали, наприклад, суди над ув'язненими і вивезеними з Галичини українськими католицькими єпископами, з яких одні вже помирли на вигнанні й на примусових роботах, а другі близькі смерті. Вони всі мученики і то такі, що мушкетерськи держалися і на большевицьких судах, але світ мало про це знає. Може хоч тепер звернуть і на них більшу увагу, а з ними і на мільйонів віруючий український нарід, що вже стільки років ставить опір сатані, що засів на Кремлі.

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

23)

Біля третього будинку зупинилися. Папара застала у двері. Скринить замок, відчиняються двері, і невідома по-стать. — Слава Ісусу Христу, — каже Папара. — А чи пізнали? — Навіки! Аїно! Тот пан з Праги... Подьте, паночку... Я лиш засвічу. Миколо! А дай лиш шваблики...

Доктор переступив високий поріг, за ним Папара, далі хлопцеві з валізою. У снігах теміло. Неприємний запах цвілі і гнилих яблук. Загорілось кволе світло газової лампи. І відчинилися широкі, похилі двері до покою. Дві високі, прикриті темною червоною кривками постілі, широкий, розхитаний стіл, пара стільців, безліч святих на стіні і лицар на баскому коні у одностороннього чеського воєнка. Одно з ліжок розстелене, і гора пасмужистих подушок западає до закляк до сну.

— Е, пане докторе! — кричить Папара. Доктор стоїть, дивиться, обертається. Господина починає класти босі ноги до великої залізної печі.

— І тоті панове туй будуть? — питає добряча господиня.

— Ні. Тільки пан доктор, — каже Папара.

— Аїно. А кетъ хочуть най зостануться. Маю дві постілі. У мене туй чисто. Хрань пан буг... А кетъ хочете ширшого повітря — відчиніть облоки...

Доктор її не зрозумів. Він почав повільно і мовчки роздягатися. Папара допомагає йому здибати кожух. Підійшов до ліжка: — Ху! От так постілі! А як завтра? — спитав він Папару.

— За вами, пане докторе, прийдуть... А тепер дозволяйте побачити вам доброї ночі. Втомлені... Відпочивайте, а завтра за вами прийдуть. Слава Україні!

Доктор поволі проговорив: — То ви, значить, мене лишачете? Але не забудьте завтра, бо я сам не знаю, де я. Треба умитися...

Доктор поволі роздягається, поволі відчиняє свою валізу, виймає то те, то інше, налив до полуночної мідиці води і бережно, детально мився. Господина застала і кусень житнього півбілого хліба. Все те вона поставила на столі біля туалетного зна-

Робітничі представники в дипломатії

Відома, що дипломатичними представниками великих потуг, теж і демократичних, бувають звичайно багаті люди. Діється це теж і тому, що ці люди мають репрезентувати гідно націю закордоном, але не дістають з державних скарбнищ потрібних на це коштів. Тому мусять доплачувати і покривати це з власних фондів. Останніми часами заходять уже зміни і під тим оглядом, бо виявляється потреба мати на важних становищах закордоном таких дипломатів, які мають глибоке знання і велику практику та для яких дипломатія є званням, яке дає їм засоби до життя, або, іншими словами, є їхньою життєвою кар'єрою. В такому напрямі переводяться теж реформи і в департаменті стейту в Вашингтоні.

Американськими дипломатами бувають часто люди, що їх відзначається почесно за те, що помагали партії фінансово, щоб вона перемогла у виборах. Та тепер зайшли такі переміни в американському політичному житті, що помагати грішми не тільки багаті фабриканти, але можуть помагати і помагати у ще більшій мірі — робітничі юні. Як знаємо, деякі впливові юні мають дуже великі фонди. Юніні провідники можуть вживати ці фонди теж і на політичні кампанії, а навіть можуть оподатковувати своїх членів на таку ціль, щоб допомогти вибрати до законодавчих тіл представників, які є прихильні робітництву і попирають робітничі домагання. Через те головні партії, що давніше огля-

далися головню за поодинокими багатіями, коли потребували фондів на виборчі кампанії, нині мають до діла з великими й багатими юніями, які можуть їм допомогти куди скорше, справніше й більшими сумами. Це факт, який можна було завважити в недавній президентській кампанії, коли Американська Федерація Праці розпочала кампанію за вибір Трумана президентом, до якої пристав потім теж і Конгрес Інтернаціональних Організацій. У зв'язку з тим виникло теж питання, чому не вислати як дипломатів у чужі держави представників тих робітничих організацій, що помогли у виборах своєю агітацією та грішми.

Справа ця пішла вже так далеко, що президент Труман мав запропонувати через своїх посередників представникам робітничих юній становити амбасадорів у різних країнах. Навіть загалом одну з осіб, який запропоновано становити амбасадора в Англії, а має бути нею Джордж Гарисон, представник залізничників в Американській Федерації Праці. Другим кандидатом на дипломата мав бути Джан Гібсон, бувший майнер, що є визначною фігурою в Конгресі Інтернаціональних Організацій.

Як мова про Англію, то навіть підкреслюють, що коли там при владі Партія Праці, то якраз випадало б вислати туди з Америки амбасадора з рядів організованого робітництва. Чи так станеться, покищо не знати, але що такі речі беруться в уряді під серйозну увагу, це певне.

Михайло Драгоманів про українців і москалів

Михайло Драгоманів як український історик, публіцист і патріот уважав своїм обов'язком все і вводи виступати проти викривлювання і фальшування історії України офіційними московськими істориками і публіцистами в інтересі панування Москвитини над Україною й виставляв її у правдивому світлі. У статті п. з. "Історія України в політичних піснях українського народу", поміщеною у "Свободі" в ч. 86-94 за 1947 рік, я зreferував цінну працю Драгоманова "Політичні пісні українського народу" дуже важливу з цього погляду. В аннотуванні статті хочемо звернути увагу читача на іншу працю нашого ученого, теж важливу з цього погляду. Маємо на думці його французьку працю про географію України, поміщену в монументальній "Універсальній Географії" Е. Реклю.

Доктор Драгоманів як український історик, публіцист і патріот уважав своїм обов'язком все і вводи виступати проти викривлювання і фальшування історії України офіційними московськими істориками і публіцистами в інтересі панування Москвитини над Україною й виставляв її у правдивому світлі. У статті п. з. "Історія України в політичних піснях українського народу", поміщеною у "Свободі" в ч. 86-94 за 1947 рік, я зreferував цінну працю Драгоманова "Політичні пісні українського народу" дуже важливу з цього погляду. В аннотуванні статті хочемо звернути увагу читача на іншу працю нашого ученого, теж важливу з цього погляду. Маємо на думці його французьку працю про географію України, поміщену в монументальній "Універсальній Географії" Е. Реклю.

Доктор Драгоманів як український історик, публіцист і патріот уважав своїм обов'язком все і вводи виступати проти викривлювання і фальшування історії України офіційними московськими істориками і публіцистами в інтересі панування Москвитини над Україною й виставляв її у правдивому світлі. У статті п. з. "Історія України в політичних піснях українського народу", поміщеною у "Свободі" в ч. 86-94 за 1947 рік, я зreferував цінну працю Драгоманова "Політичні пісні українського народу" дуже важливу з цього погляду. В аннотуванні статті хочемо звернути увагу читача на іншу працю нашого ученого, теж важливу з цього погляду. Маємо на думці його французьку працю про географію України, поміщену в монументальній "Універсальній Географії" Е. Реклю.

...власною своєю історією. Помінаємо на боці чисто географічні сторінки праці Драгоманова. Нас може інтересувати тільки історично-політичний момент її.

Назва народу, що заселює басени Дніпра й Дністра (на захід по Вислу й Буг, а на сході по Донець і Дон та по Кубань і Кавказ), мінялася відповідно до історичних змін та до адміністративних поділів земель. До XIV. віку нарід цей мав власну державу (Русь) і був відомий під назвою Русинів, Русичів або Русаків. Назву "Малої Русі" (Ле Петіте Руссія) стали вживати вперше візантійські літописці для відрізнєння народу її від народу Московщини (москалів, великоросів). В тому часі появляється теж друга назва народу й його землі: "україни", "україна". Спершу ця назва почала вживатися, коли Київська Русь підпала під володіння Литви на означення полудневих окраїн між Дніпром і Бугом, а втікаючи Україна підпала під Польщу, на бзначення козацьких земель "пар-кесцеланс". Але також і Московщина мала свої "україни". В XVII. ст. українські колонії на її кордонах (міжніші Харківська, Курська й Вороніжська губернії) мали назву Слободської України ("слободи" — вільні оселі українців). З того часу назва "україни", "україна" стає загальною прийнятою і національною.

З фізичного погляду панує між українцями й москалями повний контраст. Українці стають підкреслюють, що коли там при владі Партія Праці, то якраз випадало б вислати туди з Америки амбасадора з рядів організованого робітництва. Чи так станеться, покищо не знати, але що такі речі беруться в уряді під серйозну увагу, це певне.

Українці перевищують москалів природною інтелігенцією. В них багачею іронічної верви й природного смаку. Іхня уявна сила віра — жива й опанована. Вони не знають крайностей віри москалів посушено до буквоїдства. Зате українці не мають практичного зміслу москалів. Вони менш солідарні між собою і не вміють як москалі опановувати некорисні для себе ситуації. Теж і щодо характеру, побуту, звичаїв і обичаїв існує повний контраст між обома народами.

Драгоманів дошукуються етнічних різниць між українцями й москалями ще деінде й глибоко. Розкопки могли на Україні виявити всьому світові їхню таємницю. Вони дозволяють здебільша реконструувати раніші суспільства з їхніми звичаями, обрядами й промислами. Вони походять із усіх

...вони не заслуги, так бодай роки... Постілі все таки м'яка, перини теплі, темнота закриває довкілля, глибока тиша, і сон скоро згладжує та мішає в хаос думки доктора. Засипаючи, чую себе закритим... А що, не прийдуть завтра? Кому він потрібний? Він, старий, колишній посол Української Народної Республіки в Будапешті, доктор Микола Галан...

Лірична аставка про захоплену людину... Кримський сидить у Зимовнику і розспіває мудрість. Ціла черга чарок рідини з гранчастой пляшки повповняє його надхнення. Дим густою масою заповнив усі кути цього простору, а червоний кокосовий покривець обернувся у шмат землі. Чому я не можу якраз так казати! Можу і мушу! — вперто кидав він слова. Перед ним пані Маруся і панського... Розумію — нужна, на Ліда — обидві з Нової,

Лави присяжних суддів

Серед підготовки до складення судейської лави в Нью Йорку для процесу проти дванадцяти провідників американського комунізму оборонці підсудних зчинили таку метушню, що суддя Гарольд Р. Медіна, який переводить розправу, сказав одверто, що тут годі розібратися, хто є обвинувачений, а хто обвинувачувач. Щоб добре зрозуміти слова судді, треба добре розуміти, як федеральний суд судить обвинувачених.

Отже спершу треба розібратися, чи обвинувачений провинився проти стейтового карного закону чи проти федерального. Місцеві — стейтові закони бувають різні, бо їх складають стейтові законодавчі тіла. Зате федеральне судівництво є одне, основане на 14 поправці до Конституції Злучених Держав. Воно гарантує кожному громадянину "судове поступування згідно з законом". У конституції виразно зазначено, що громадянин "має бути суджений судейською лавою". Під осуд судейської лави віддають людей, для яких передбачена кара найменше одного року тюрми. Тому саме процес проти комуністів ведеться перед присяжними суддями.

Можна різно задивлятися на те, чи старовинний звичай судження обвинувачених таким складним способом, як судейська лави, відповідає новітнім потребам. Нема однаке двох думок, що засада вирішування вини й кари судейськими лавами, забезпечує підсудному оборону перед надужитим поліцією або урядом. Тому досі не було поважних змагань серед демократії скасувати цю засаду і вона втримується в повній силі в американському федеральному судівництві.

Труднощі такої системи проявляються головню в двоїстості федеральних судейських лав. Одна — це "велика лави" ("Гренд Джурі"), яка на ділі є слідчою лавою. Вона підготує матеріали і рішає, чи поставити в стан обвинувачення запідозреного в злочині, чи його виправдати. Друга лави — це "мала лави" ("Петіт Джурі"), яка є справжньою судейською лавою для вирішення вини підсудного. У процесі проти комуністів у Нью Йорку оборона заатакувала склад обох лав — слідчої і судейської і це ще більше ускладнило зрозуміння, про що йдеться.

Досі головна увага оборонців звернена була на слідчу ("велику") лаву, бо то вона поставила комуністичних провідників у стан обвинувачення. Коли б обороні вдалося довести, що велика лави складається з таких людей, які мають упередження до комуністів, тоді оборона зажадала б уневажнення лави, а з тим і уневажнення її рішення, щоб кинути комуністів до суду. Якби обороні не вдалося уневажити слідчу лаву, тоді вони приступлять до атаки на склад судейської ("малої") лави, яка після переведеного процесу має рішити, чи підсудні комуністи винуваті в закидуванні їм злочинів, чи ні.

Тому, що тактика оборони

...має на цілі уневажити наперед слідчу лаву, треба приглянутися, яку силу має ця лави і з кого вона складається. При цій нагоді треба пригадати, що буває звичайна слідча лави, яка змінюється майже кожного місяця, і "спеціальна" лави, яка змінюється майже кожного місяця, і "спеціальна" велика судейська лави, яка складається з 23 осіб, одначе, коли хто з них захворіє, або не зможе з інших причин брати участь у праці, тоді мусять явитися найменше 16 осіб і вони рішають більшістю голосів над різними питаннями.

Заходять тільки питання, хто і з яких колі покликає судейську лаву? Як велика, так і мала лави має одну лаву, на якій поміщені кандидати на громадянських ("присяжних") суддів. Пересічна ліста кандидатів обіймає 1,250 до 2,100 імен. Кандидати на федеральну лаву не можуть зголошувати самі, тільки їх покликає суд. Імена кандидатів беруть з різних списків: з телефонічних книг, з виборчих ліст, які переховуються в бібліотеках і архівах, з різних списків професіоналістів і т. п. Маєтковий стан таких кандидатів має бути найменше \$250, все одно, чи в готівці, чи в іншій маєтці (може бути навіть одяг, вартості \$250). Зате закон каже, що кандидати мають бути "інтелігентні, при здоровім умі і доброго характеру".

Тому, що за свою працю, присяжні судді побирають тільки по \$5 денно і зворот коштів дорого, закон постановив, що можна шукати виправдання для людей, які так платять не вистачає на утримання підчас процесу або які мають таку роботу, що їм не можуть перервати. До осіб, які мають завжди право складати звільнення від обов'язку служити в лаві присяжних, належать: жінки, священники, лікарі, адвокати, члени пожежної сторожі, поліція й газетарі. Імена усіх кандидатів викидаються на картках до урни і їх лосьує машинка з колісцем. Перших 23 кандидатів вважається за обов'язаних до служби. Коли хто з вильосованих звільнить себе на підставі закону, тоді на їх місце витягають лосьом інші імена.

З такої системи можна заключити, що склад судейської лави є репрезентативний для всіх родів зайняттів, бо не знати, хто буде вильосований. Оборонці в процесі проти комуністів підняли закид, що ліста кандидатів складена так, що в ній поміщені тільки багатіші люди, і люди з університетською освітою, а нема між ними малоготуєних людей, бідних, нігров, жінок і живдів і членів Американської Партії Праці, серед яких, як звісно, є багато комуністів. Упродовж більш ніж тиждень оборона не могла зала ні в однім випадку, наче б кандидатів запитувала суд наперед до якої вони партії, раси або релігії належали, а покликаючи як свідки кандидати виказали, що між ними є жінки, жиди, є бідні й безробітні — тільки нема нігров. Суддя Медіна, який провідить розправу, закликає оборонців, що їм не йдеться про ствердження правди, чи судейська лави є безсторонньою, тільки про те, щоб продовжувати допити в безконечність і в такий спосіб ударемити або викинути вибір справедливості.

Тактика комуністичних оборонців викликає загальне негодуювання, теж і тому, що вона може стати притокою до руху вкорочення прав оборонців перед судом.

(Дальше буде).

На американській землі

Коли я пишу ці рядки, мені не віриться, що я стою власними ногами не в голодній, розбитій Німеччині, а в країні свободи, заможності і щастя.

10 січня, сідаючи в Гамбурзі на пароплав „Марін Мерлін“, я тільки я, а й усі 181 українці не вірили, що справді нам випала доля назавжди розпрощатися із злидінними таборами і позбутися жалю гідної назви ДП.

На пароплаві.

Обслуга пароплава прийняла нас культурно й доброзичливо. Побутові умови були бездоганні. Харчування... Тут я мушу порівняти: краще харчували ніж на 1-му з'їзді українських советських письменників, на якому мені приходилось побувати. Справа була різноманітна, свіжа і в достатній кількості. Кельнери обслуговували настільки ввічливо, що кожний з нас охоче дав чайових 50 центів. (Ми одержали на пароплаві по 2.50 долара).

В перші дні багато з пасажирів хворіли на морську хворобу, але зрештою звикли і вже на голодну кутю українська група збиралася у залі кіно-театру і організувала невеликий хор та проспівала кілька колядок. Під час колядок були присутні майже усі пасажирі, яких їхало 460 душ.

Хоч українська група чисельно на пароплаві була найбільша, але найбідніша. Але не дивлячись на це, українці тут проявили свою доброзичливість зібравши по декілька центів, купили деякі подарунки капітану пароплава і офіцеру ІРА, що нас проводила, в подяку за культурні до нас ставлення і організованість на пароплаві.

Коли наші представники піднесли капітанові пароплава Вільяму А. Барр касетку і вишиту серветку української роботи, а офіцерові про вишиту навулочку, на подяку, вони справді були здивовані й безмежно задоволені. Відчувалося, що вони дуже мило відносяться до українців. Капітан розпитував про життя ДП в таборах і цікавився чи й тепер українці тікають від Советів.

Нарешті Нью Йорк.

На світанку 20 січня показалися вогні. Скільки радості вони принесли! Усі вийшли на палубу. Кожному хочеться, щоб швидше побачити землю. Нарешті показалася знаменита статуя Свободи, про яку говорять увесь світ на всіх мовах. Статуя, яку бажано власними очима побачити всі, хто живе на земній кулі.

До пристані ми причалили в 10 год. Пройняли нас зразково, організовано. І не випадково дехто висловлювався:

— До Німеччини нас везли як худобу, у товарних вагонах під замком, а до Америки везуть як дипломатів!

На диво зразково зустріли

нас представники ЗУАДК. Вони нами зацікавлені немов дітьми. Допомогли полагодили всі формальності з вантажем, вони кожного спровадили до майбутнього місця праці й поселення.

Нашу групу, що їхала до Мерілендських фермерів в кількості 81 осіб два представники ЗУАДК посадили на автобус і спровадили на двірці. Через кілька хвилин в комфортабельний м'який вагон і вирушили до Балтимор. У вагоні нас частували смачною ковбасою, шинкою та яблуками.

В 7-мій год. вечора ми прибули до Балтимор. Як ми були здивовані, коли побачили, як ввічливо поставилися поліція. В СССР поліція перевіряє документи та деретує валізи, кишені, а тут нас перевезли, допомогли влаштуватися на нічліг і т. і.

В будинку, де ми мали ночувати, на нас вже чекали представники місцевого українського комітету. Зустріли вони нас як братів, а милі пані влаштували для нас багату та смачну вечерю та снідання.

Ще не встигли ми розташуватися, як появились кореспонденти і почали фотографувати, розпитувати про життя в большевицькому раю і Німеччині.

Хоч ми були і втомлені, але після вечері, властиво українським народом, співали і навіть танцювали. Дуже нас зворушило, коли біля 25 американських юнаків і юначок вітали нас дефілядою. Вони грали своїх національних пісень.

Олександр Зозуля.

Михайло Драгоманів про українців і москалів

(Докінчення зі стор. 2-гої).

епіох: камінної, бронзової і залізної. Без сумніву багачко крові скитів можна знайти в сучасному населенні України.

Українці — народ хліборобський по нинішні часи і з природи мирний і вільний. Проте впродовж цілих віків війна на українських землях була постійним явищем. Після інвазії турків на Крим в 1475 р. татари почали наповнювати гаремами й в'язницями Стамбулу невольниками з України, роблячи на неї постійні набіги та забираючи чоловіків і жінок масово в ясир. Проти цих татарських нападів на Україну повстало вільне українське вояцтво, що не знало над собою пана. Це були українські козаки, славне українське лицарство.

З кінця XVI ст., коли неволя українського народу під Польщу стала нестерпною, українське козацтво стало повертати свою зброю проти Польщі. Його авангардом була Запорізька Січ, славна козацька вільна держава на островах

Дніпра. Запоріжці стали з одного боку оборонцями християнської віри проти „невірних“, татар і турків, а з другого борцями за волю „матері - України“ проти Польщі.

В 1648 р. Україна під проводом гетьмана Богдана Хмельницького повстала проти Польщі. Вона скинула з себе польське ярмо. Україна стала вільною. Однак не почувачи себе в силах проти Польщі й татар, гетьман договором в 1654 р. прийняв протекцію Московщини над автономною Україною. Однак Москва не думала шанувати волю козацької держави. Україна була перешкодою для централістичної політики, й експансії Московщини. Тимто слід було її знищити. Це робила Москва ступеневі. Найбільші удари волі українського народу завдали цар Петро I і цариця Катерина II. В 1775 р. останнє заборонило волі українці проти Московщини — Запорізька Січ — була зруйнована. Автономія України не існувала більше.

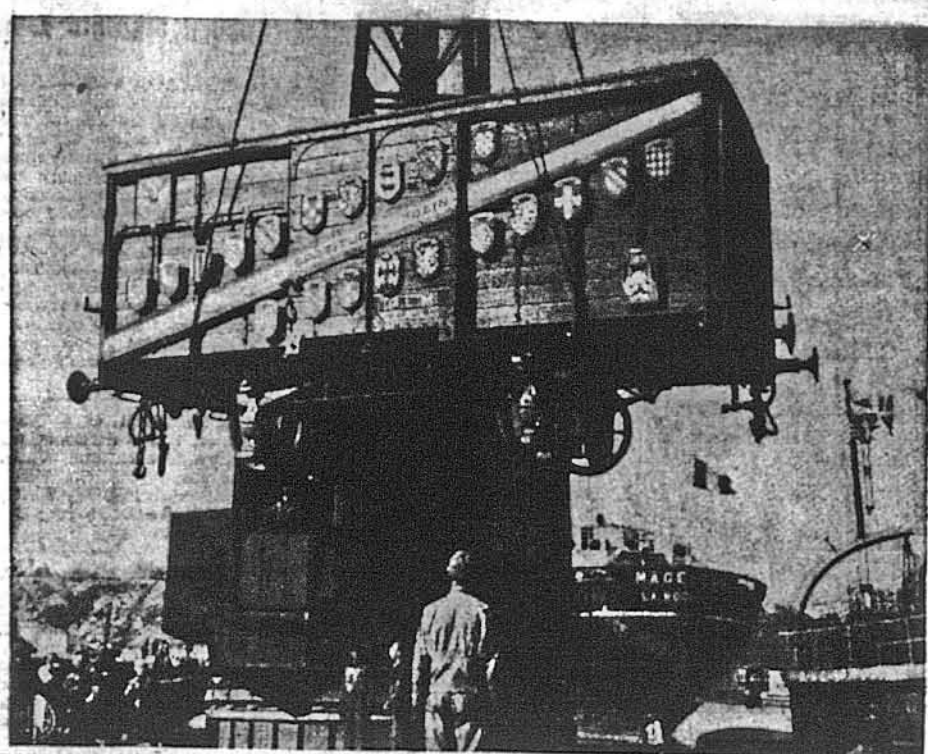
Для неї почалися важкі часи московської неволі, а з цим і боротьби її проти Московщини. Такі загальні історично-політичні сторінки географії України Драгоманова, поміщені в „Універсальній Географії“ Реклю.

Слід ще додати, що автор присвячує у своїй праці чимало місця містам України, як і місцям і пам'яткам боротьби українського народу за свою волю.

В. Левинський.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

IVAN FRANKO'S "MOSES" Trans. by Waldimir Semenyuk With a biographical sketch of Ivan Franko by Stephen Shumayko Price, 50 cents

ПОЇЗД ВДЯЧНОСТІ ФРАНЦІЇ.—Кожного дня читаємо в пресі щось про „поїзд Вдячності Франції“. Тут бачимо, як його вагони переносили з корабля до пристані. Поїзд відвідав різні стейти і всюди залишив дарунки французького народу, аложені американському народові з вдячності за ту велику допомогу, яку дас Америка Франції, щоб її відбудувати та допомогти їй зайняти у світі давнє впливоє становище.

робили вправу, а ми їх в свою чергу нагороджували гучними оплесками.

Велику подяку складаємо голові ЗУАДК д-рові Галану за старання вирвати нас з пекла і ошчасливити справжнім життям, а голові укр. комітету в Белмар п. Мармаха та паням за щирий прийом.

Живучи в країні свободи, я вже не страхуюсь за своє життя і перший раз за багато років підписуюсь своїм справжнім ім'ям.

Олександр Зозуля.

Президент про тиждень американського братерства

Кожного року, починаючи з 1934, президент Злучених Держав оголошує Тиждень Американського Братерства, що звичайно відбувається того тижня, коли припадає день народження Вашингтона. Прозначачи цю річницю Тиждень — від 20 до 27 лютого — президент писав:

„Зближається Тиждень Братерства в часі, коли ніхто не може сумніватися в пекучій необхідності нагадати всім, що люди всіх вірувань, всіх рас з'язані разом спільною долею.“

Цей зв'язок спільною долею вказує на те, що дійсні світові

справи є справами людських взаємовідносин. В добу, коли наука опанувала атомову енергію, людина повинна знайти спосіб до порозуміння, бо без того не буде ні розуму, ні моралі, щоб змагатися за правдивий шлях, ні не буде спільних інтересів.

„Виходом з того є братерство. Воно є джерелом єдності нашого народу, що дасть нам силу в наших прикладах і моральних стремліннях, щоби ми могли дати світові провід, гідний нашої традиції. Крім того, наша будучність, як народу, може бути обділена безмірним досягненням, якщо ми по-

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ В АМЕРИЦІ

В НЕДІЛЮ, 13-го ЛЮТОГО (SUN., FEBRUARY 13, 1949)

години 2-га пополудні

В ШКІЛЬНИЙ АВДІТОРІЙ ШКОЛИ СВ. ЮРА,

217-219 East 6th Street, N. Y. C.

популярний виступ під назвою:

В ТІНІ КУЧЕРЯВОЇ ВЕРБИ

виголосить інж. НОВИК, довголітній господ. організатор у Львові

Цікаво і дотепно буде представлена боротьба укр. села в СТА-РІМ КРАЮ за господарську незалежність, під Польщею.

Буде весело і радісно та поше вдоволення.

Вступ для всіх вільний.

TO ENJOY THE FINEST TELEPHONE SERVICE...

Wait a full MINUTE to be sure she hears the telephone ring!

• With so many new appliances in the modern home today, there are any number of reasons why the person you're calling may not hear the telephone the first time it rings! That's why we suggest that you wait at least a full minute, before you decide there's "no one home."

• Every day, here in New Jersey, more than 75,000 people fail to complete their calls—simply by hanging up before the telephone can be answered. That means disappointment to a lot of people—and the necessity of making many additional calls.

NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

УВАГА! — ДІТРОНТ І ОКОЛИЦІ!

СТАРАННЯМ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ. ВІДІЛ 23

— відбудеться —

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО ОЛЬГИ БАСАРАВ

з нагоди 25-річчя трагічної смерті, і тих Героїнь, що зложили свої буйні голови на жертвеннику за волю України.

Щоб належно вшанувати їх пам'ять запрошуємо все шановне громадянство на це свято

В НЕДІЛЮ, 13. ЛЮТОГО (FEBRUARY 13, 1949)

в годині 3:00 пополудні

В УКР. НАР. ДОМІ НА МАРТИН І МІНГАН.

Святочну програму виконають: Мішаний хор „А Капелла“ під проводом панни Стефанії Андрусевич, перший наступ Мандолінової музики зі співами родини Стельмахів і Захарків, прибутих недавно із скитальщини. Ірина Захарко виголосить декламацию. Головний реферат виголосить пані Слинська, яка недавно приїхала з Європи. По концерті буде прийняття.

Дохід на УПА і видання творів Леся Українки. Вступ \$1.00. КОМІТЕТ

ширимо свободу поза межі нашої країни і поведемо людство до світової єдності, де не буде віковичної ненависті, де пануватиме віра, що все людство це є єдина родина.

„Тиждень Братерства дає нагоду американцям присвятити себе тим високо-моральним завданням.“

„Тому закликаю всіх американців брати участь в обходах Тижня Братерства, започаткованого Краєвою Конференцією Християн і Жидів. Закликаю кожну особу триматися принципів рівності та справедливості, які зробили нашу країну великою. Сподіваюся, що всі установи — освітні, релігійні, громадські та інші займуться тим, щоби зробити братерство реальною дійсністю.“

„Як об'єднаний нарід, працюймо завзято для здійснення братерства, яке є Божим заповітом і яке дасть нам правдиву славу і надію цілому людству.“

Загальна Рада.

ІОННІДЕС ІМЕНОВАНИЙ НАСТУПНИКОМ МАРКОСА

Атени, 9 лютого. Згідно з повідомленням партизанської радіовислани, Іван Іоніде, відомий грецький большевик,

був іменований наступником вичищеного „генерала“ Маркоса Вафіїдеса на пості команданта большевицьких партизанів в Греції. Пригадується, що Іоніде, репрезентуючи грецьких комуністів, був договорився в 1943 році з болгарськими большевиками, щоби з Македонії, включно з містом Салоніка та з Дарданелами, створити „автономну республіку“ та прилучити її до Советського Союзу.

РАДІО

ЗМІНА УКРАЇНСЬКОЇ РАДІО ПРОГРАМИ

ПІТСБУРГ І ОКОЛИЦІ
Нагла і несподівана зміна часу і програми Української Радіо Програми буде відбуватися тепер на станції WPGH Pittsburgh 1080 Kc. на кожному радіо, починаючи в суботу, 12. лютого, від год. 2. до 2:30 пополудні і кожної суботи на будуче. Просимо слухати і спомогати, засилаючи Ваші оголошення, жертви, весільні побажання, уродини і іменини. \$5.00 за проголошення, покриття провадження, адержання і сталого існування Української Радіо Програми. Також ширіть і розкопувайте надгродні книжечки і білетти та пригортайтесь до численної громадської участі в Українській Радіо Дні в неділю, 26. June, в городі West View Park, Route 19, north of Pittsburgh. На заклики і бажання пишть до управиляти програми: Нікола Арсень, 854 N. Lincoln Ave., N. S. Pittsburgh 12, Pa. Phone: Fairfax 8389.

The Ukrainian Youth League of New Jersey

Invites all lovers of FUN—SPORTS—FROLIC to its

Basketball Jamboree & Dance

to be held:

SUNDAY, FEBRUARY 13, 1949

In Carteret, New Jersey

BASKETBALL — at the Carteret High School Gym, located on Washington Ave.

2:00 P.M. — Garwood Basilians vs Passaic St. Nicks

3:00 P.M. — Elizabeth Ukrainian Social Club vs Bayonne Ukrainian Sporting Club.

DANCE from 7:00 P. M. to be held in the spacious Ukrainian Pavilion, 691 Roosevelt Avenue.

Music by popular orchestra Admission: 85¢

УВАГА! ВУНКАЕТ, Р. АМ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

МОЛОДІ ЖІНКИ (YOUNG WOMEN'S CLUB)

— улакують —

„Valentine Party“

В НЕДІЛЮ, 13. ЛЮТОГО 1949

В САЛІ УКР. ПРАВ. ГРОМАДИ, 74 HARRIS AVE.

Буде висвітлена дуже гарна ФІЛЬМА. По фільмі будуть ТАНЦІ

під звуки доброї оркестри.

Початок точно в год. 8:30 попол. Вступ лише 60 цит.

Весь дохід призначений на будову пам'ятника Героям, котрі віддали своє життя в обороні Америки.

Всі українці Вунсаєт і околиці як один прийдіть на повше підприємство і тим допоможуть докінчити так благородну ціль. Докажім, що ми уміємо оцінити тих, котрі віддали своє молоде життя за добро нашої будуччини.

ПОЗІР! ЗЕМЛЯКИ ПОВІТУ БІБРКА ТА ВСІ УКРАЇНЦІ В НЬО ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ!

УКРАЇНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ ПОВІТУ БІБРКА В НЬО ЙОРКУ,

бажаючи допомогти своїм землякам і науковцям на скитальщині, щиро запрошує Вас на

ВЕЛИЧАВІЙ БАЛЬ

що відбудеться в тій цілі

В ШКІЛЬНИЙ АВДІТОРІЙ СВ. ЮРА

при 217-219 Іст 6-та вулиця в Нью Йорку.

В НЕДІЛЮ, 13. ЛЮТОГО 1949

До танців пригратиме всім люблена ОРКЕСТРА Н. СІГУРА.

Початок у год. 6-тй вечір. Вступ вже з подат. 75 ц.

Будуть смачні домашні перекуски і здорові напінтки.

Приходьте всі на цей Баль, де не тільки що гарно і весело забавитесь, але також pomoжете благородному ділу.

За повне вдоволення ручить: Балеваий Комітет.

УВАГА! НЬО ЙОРН, Н. Й! УВАГА!

СТАРАННЯМ 204. ВІДІЛУ УКР. НАР. СОЮЗУ

І ТЕАТРАЛЬНОГО ГУРТКА „ПРОМІНЬ“

буде відігране представлення

„ДАНИЛО ЧАРІВНИК“

комедія на 3 дії

В НЕДІЛЮ, 13. ЛЮТОГО 1949

(SUNDAY, FEBRUARY 13, 1949)

В САЛІ 834 ІСТ 14-та ВУЛИЦЯ, НЬО ПОРК СІТІ

По представленню ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ.

Початок у годині 6. вечір. Вступ 75 центів.

Щий дохід з підприємства є призначений на порятунок здоров'я під 5-ти років хворого члена відділу.

Просимо всіх членів відділу й всіх українських громадян прийняти на це підприємство, де попри моральне сповнення громадського обов'язку супроти знаного всім українця, там oможемо забавитися в нашій сім'ї при добрій музиці, смачних перекусках і добрих напінтках.

Комітет.

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІСТА НЬО ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ! УВАГА!

Цим подаємо до відома, що старанням ТОВАРИСТВА „СОБОРНА УКРАЇНА“ В НЬО ЙОРКУ — відбудеться —

ЛЕКЦІЯ
проф. Н. Я. ГРИГОРІВА на тему:
„УКРАЇНЦІ В КАНАДІ І ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ“

В НЕДІЛЮ, 13. ЛЮТОГО 1949

В САЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

334 E. 14th Street, New York City.

Початок лекції в год. 2. пополудні. — Вступ вільний.

До громадної участі на цю цікаву лекцію проф. Н. Григоріва запрошує всіх українців міста Нью Йорку

Управа Т-ва „Соборна Україна“ в Нью Йорку.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.М.А.Д.Комітету прохайтеся на початку листа докинути подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохайтеся звертатися безпосередньо до З.М.А.Д.Комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полегшення вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,186 Сас Катерини з с. Запорожжя, Збараж, від Лесюк Петра с. Павла.

17,187 Максимішин Степана з с. Золотої Свободи, Бережани, від доньки Івана Кіналь, Бабюк Анни.

17,188 Гавриш-Войтович Анни з дому Захарків, Захарко Івана брата с. Миколи від Захарко Михайла з с. Гійська (Добромиль).

17,189 До таборових управ на скитальників. Проситися звідомити по таборах, що за братами Корнішниками: Михайлом, Федором, Антоном і Михайлом зі Старого Самбора пошукати з Америки Пальчук Е. в. Голоситися на ч. 17,189.

17,190 Машенко Степана, Михайла і Івана та тітки Марії від Машенко Олени д. Анни з с. Пулави (Вянік).

17,191 Рідних і знайомих з с. Вякочів (Самбір) від Кушнір Іванів.

17,193 Дзядик Катерини і Софії з с. Залужа (Сян ік) від Дзядик Івана.

17,194 Тороус Михайла син Ілька з с. Іванівці (Коломия) від Кузьмич Василя.

17,195 Лалчук Ларіона від Шевців Надії д. Павла з с. Підлісся (Костопіль, Волин).

17,196 Пристап Петра з с. Чистогорб (Сян ік) від Кірек Юрка с. Павла з с. Миків.

17,197 Росовський Миколи і Анни, Піган Андрія від Хомицький Григорія з с. Перекопан (Перемишль).

17,198 Кривних і знайомих зі Снятина-Городенки від учителя — Казієвич Лева з с. Стечеви.

17,199 Савули Миклои с. Василя з с. Опари (Дрогобич) від Штогрин Анни.

17,200 а) Залупко Юрія і Миколи з м. Стрия від Німець Григорія.

17,200 б) Піжанська Анни з дому Цап зі Стрия від Зап Софії зам. Німець.

17,201 Венгрин Григорія, Лідин Катерини з сином і дочкою від Венгрин Петра з с. Стари (Мостиська).

КАЖЕ, ЩО ЧОЛОВІК ТАКИЙ ДОБРИЙ, ЩО ЛІПШОГО НЕМА.—Таке сказала Миссис Бен Гоген, дружина славного голфвого чемпіона. Гогени знайшлися у серйознім автомобільнім акциденті. Щоб рятувати свою дружину від каліцтва, він заступив її собою. Покалічився так сильно, що вже мабуть не буде міг грати в голфа як професійний грач. Досі заробив він у голфових змаганнях \$150,000, а тепер здобув ще в додатку більшу любов дружини.

17,202 Родина Олійників, які мають доньку Марію, писала до мене, від Морозевич Олени.

17,203 Драган Антона від Луцині Йосифа с. Антона і Павліни з дому Драган з с. Лопушанки (Добромиль).

17,205 Великанович Дениса і Павла, Лата Бронислава, Сирій Миколи, Скоренький Миколи з с. Різдвяне (Теребовля) від Великанович Івана.

17,206 Луконич Михайла стрийка від Луконич Володимира.

17,207 Кривних і знайомих з с. Бабинець Дод. (Рогатин), Дзєра Василя, Андрійців Андрія, Ярмичевський Миколи, і Евдокії, Тихий Дмитра і Миколи, Вербівний Павлика і Терещушки від Тихий Дмитра і Вербівний Івана проф.

17,208, Дуб Івана з с. Топіліниці (Старий Самбір) від Дуб Юстини д. Михайла зам. Прокопчик.

17,209 Гасай стрийка та знайомих з с. Стрийка (Збараж) з с. Дубівці та села Грошівця (Тернопіль), Уніят Степана, Грушовський Пилипа, Лисий Миколи с. Івана, Купів Петра, п-н Вонсової Кейса Йосифа і Івану від Гасай Михайла.

17,210 Деркан Петра вуйна від Олійник Евдокії з с. Горошанка (Підгайці).

17,211 Гудима Марії з с. Березовиця (Тернопіль) від Крушовий Володимира.

17,212 Кривних та односельчан з Малого Гвізда і Обертину від Будза Катерини і Григорішак Катерини.

17,213 Пашкевич Розалії тітки з с. Заватки (Лісько) від Полехонський Михайла з с. Войтівка.

17,214 Сестер моєї мами з дому Бабій з с. Косова від Трилінський Станіслава син Томка і Насті.

17,216 Яцик Миколи з с. Підзвіринь (Рудки) від Лобур Степана.

17,217 Мельник Марії з дому Гишта з с. Лішна (Сян ік) від Роман Йосифа.

17,218 Академічний Бартошка з с. Оліки (Луцьк, Волин) від дочки Платіна Федора Ольги.

17,219 Гнашко Михайла і Кушнір Магди з с. Босько (Сян ік) від Кушнір Антонини зам. Цепа.

17,220 До таборових управ на скитальників. Проситися звідомити по таборах, що за Грицай Федьом син Кирила з с. Глібівці і поперед село Лани (Бібрка) пошукати сестри з Америки Король Анна і Білінська Катерина. Голоситися на ч. 17,220.

17,221 Гавал Степана з с. Горюдовичі (Добромиль) від Хомиш Марії з с. Волча Дол.

17,222 Кубран з с. Волі Розівницької (Ярослав) від Кубран Володимира.

17,223 Головачук Михайла з с. Романівки (Теребовля) від Крамар Теофілі.

17,224 Третьак Івана з с. Ляшків Муровани (Стар. Самбір) від Вербівний Василя с. Анни з дому Третьак.

17,225 Мир Петра і Василя з с. Кресно (Перемишляни) від Мандзюк Франтішки.

17,226 Гондор Юрка і Марії, Мент Юна з с. Присліп (Лісько) від Васильків Дмитра.

17,227 Мирна братів Мирна Івана з с. Лосе (Новий Санч) від Мирна Ілька.

17,228 а) Юшик Антона від Лопатюк зам. Горобішаска Е. лисавети з с. Звенигород (Борщів).

17,228 б) Гаєвий Івана і Михайла з с. Метичів (Перемишляни) від Гаєва Катерини вдова по Андрію.

17,229 Бужкевич Петра з с. Горошанка (Луцьк) від Бужкевич Юлії зам. Кристалська.

17,231 Івашук Івана з с. Білого (Чортків) від Дереш Михайла.

17,232 Яремчук Параски і Дмитра, Євчук Василини, Мадярчук Теодора і Миколи з с. Останівці (Коломия) від Яремчук Григорія.

17,233 Стриковська Ольги замуж. Мамчук з с. Раїнів (Броди) від брата Стриковський Івана.

17,234 Луців Антона з с. Медведівці (Бучач) від Луців Теодора.

17,235 Когут Федя с. Гриня з с. Верхні (Калуш) від Когут Івана.

17,236 Брата Онурфрея, о. Фабенік Гаріона і Павла від Кобилінський Феодота з Волинської губернії.

17,237 Гаврилюк вуйка з с. Двірець (Камінець Подільський) від Чуйко М.

17,238 Рідних з с. Зарваниці (Підгайці) від Гайі Магдалени, зам. Потюк.

17,239 Кулик Андрія та односельчан з с. Перегінськ з Заріччя (Доліна) від Кулик Семена.

17,240 Петровський Дмитра з с. Руда (Любачів) від Серкіє Марії.

17,241 Виняр Степана і Павла, Кузьмак Олексі від Іванюк Михайла з с. Тростянець (Добромиль).

17,242 Магунек Павла і Яська з с. Макова, Добромиль, від Магунек Михайла.

17,243 Комарницький Михайла з с. Лопушанка (Старий Самбір) від Комарницький Миколи.

Голоситися на адресу: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

Кожний, хто бажає, щоби прислано ним оголошення пошукують родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адм. „Свобода“.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ІНКАГО, ЦІЛ. — Вр. св. Стефана, від 221, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 13. лютого, в год. 12. вполудні, в Домі Відділів У. Н. Союзу, 841 N. Western Ave. На зборах буде обговорена справа 40-річного ювілею нашого братства, що відбудеться 20. лютого. На ювілею буде говорити М. Мурашко, голова прес. У. Н. Союзу. Тому просимо всіх членів і членів, прийти на ці збори, розібрати вступні білети та громадно прийти і гідно відсвяткувати ювілей. — Ф. Васильовський, прес.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

КІВЛЕНД, О. — Місячні збори Вр. св. Петра і Павла, від 102, відбудуться в неділю, 13. лютого, за раз по другій Сл. Вожій, в галі церковній, 2280 W. 7th St. — За уряд: Н. Декан, прес.; В. Жук, кас.; Н. Бобечко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від 292, подає до відома своїм членам, що збори відбуваються в неділю, 13. лютого, в год. 1. вполудні, в галі У. Н. Дому, 4655 Martin ul. Пригадаємо всім тим членам, котрі ще не платили, щоб старалися заплатити в цім місяці. Винасимо всім місяцям і позамісячним членам бути привиними на зборах в дуже важній справі. — За уряд: І. Жмунин, пр.; В. Мущинка, кас.; А. Хромяк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Вр. св. Василя, від 339, відбудуться в суботу, 12. лютого, в год. 7. ввечір, в Домі Громади, 3322 N. Лавренс ул. Просимо всіх місячних і позамісячних членів бути привиними на зборах в дуже важній справі. — За уряд: І. Жмунин, пр.; В. Мущинка, кас.; А. Хромяк, секр.

ЕМВРІДЖ, ПА. — Вр. св. Василя Великого, від 161, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 12. лютого, в год. 7. ввечір, у власній домівці. Винасимо всім місяцям і позамісячним членам, на означенно час, бо є важні справи до вирішення. Місячні збори будуть відбуватися в другу суботу по перших. Напоминаємо доуточити членів виправити свої залежності і місячні вкладки треба платити тільки на зборах. — Уряд.

СКРЕНТОН, ПА. — Місячні збори Тов. Над Збруча, від 280, відбуваються в неділю, 13. лютого, в год. 2. вполудні, в Укр. Гр. Клубі, 608 Вест Лакавана Еве. Пригадаємо всім членам, щоби старалися платити свої належності на час. — Залоточий, Р. Рубльовський.

РАЧЕСТЕР, Н. Н. — Сестр. Роджества Прес. Богородиці повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 13. лютого, в галі церковній, в год. 2:30 сполудня точно. Просимо членів явитися, на означений час, бо буде мати важні справи до вирішення, як також буде читання статуту Сестричтва. — За уряд: Герулі, прес.; Гриня, кас.; Ходак, фін. секр.; Кек, рек. секр.

НЬО ЙОРК, Н. Н. — Збори 204. відділу відбуваються в суботу, 12-го лютого, в год. 8. ввечір, в галі укр. правосл. громади, 334 1st 14. вул. В інші суботи в місяці є тільки збір членських вкладок. Просимо всіх членів відділу це собі запам'ятати, щоби того самого не повторювати, що уряд урядус до суботи в тій самій галі від 8. год ввечір в міру потреби часу. Всі членів, які залигають з вкладками, а також бжучі, є обов'язані заплатити в цім місяці. — Уряд.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська СЦ, від 59, повідомляє всіх своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 12. лютого, в У. Н. Домі, 517 Галлет ул., точно в год. 7:30 ввечір. Винасимо членів платити свої місячні вкладки кожного місяця, а не зволікати з місяця на місяць і нагадувати себе на суспенду. — М. Галькевич, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Н. — Повідомляємо, що місячні збори Тов. Дністер, від 361, відбуваються в суботу, 12. лютого, в церковній галі, 28 E. 7th St., точно в год. 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на час, бо є важні справи до вирішення. Доуточити членів повинні виправити залежні вкладки. — За уряд: Н. Левонич, прес.; П. Кучма, фін. секр.; І. Шеман, кас.; С. Левко, рек. секр.

НЬО ЙОРК, Н. Н. — Вр. св. Володимира, від 130, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 12. лютого, в год. 8. ввечір, в церковній галі при 7. вул. Просимо прийти на час, бо є важні справи до полегшення. — Уряд.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Вр. св. Василя, від 339, відбудуться в суботу, 12. лютого, в год. 7. ввечір, в Домі Громади, 3322 N. Лавренс ул. Просимо всіх місячних і позамісячних членів бути привиними на зборах в дуже важній справі. — За уряд: І. Жмунин, пр.; В. Мущинка, кас.; А. Хромяк, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. І. Шевченка, від 163, відбуваються в 13. лютого в год. 2. вполудні в Домі Лисого. Уряд на 1949 рік є такий: І. Шегера, прес.; Л. Мартинчук, кас.; М. Лисий, фін. секр.; Д. Федина і П. Стрилець, контролери. — За уряд: Н. Лисий.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдності, від 163, відбуваються в неділю, 13. лютого, в год. 1. вполудні, в Домі Горожан, 847 N. Френклін ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ справ до полегшення. Уряд на цей рік є: Н. Курко, прес.; І. Потучко, рек. секр.; М. Паранич, фін. секр.; О. Пилипець, надр. хворих.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Тов. Даракішчина, від 275, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 12. лютого, в год. 7. ввечір, в галі церковній при вул. Сусек і Грін. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полегшення. Збори будуть відбуватися в другу суботу в місяці. — М. Курило, кас.

ПРАВДИВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФОЛЬКЛОР ПІД СОВЕТАМИ

(Українські Приповідки-Частівки) Зібрав Гр. Сенько

Ціна 25 центів.

З цих приповідок кожний може переконатися, що думає український народ про комуністичний устрій в Союзі.

Замовлення враз з належністю слати до:

“SVOBODA” P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ЩЕ МАЄМО ТІЛЬКИ КІЛЬКА ДЕСЯТОК ПРИМІРНИКІВ

КАЛЕНДАРЯ-АЛЬМАНАХА

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Календар має 224 сторін друку і містить багато оригінального, цікавого, вартісного, інформативного матеріалу з різних ділянок американського й українського життя. Коштує всього \$1. Замовляйте негайно, висилаючи належність на таку адресу:

“SVOBODA”

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

СИРАКЮЗ, Н. Н. — Укр. Тов. СЦ, від 39, повідомляє місячних і позамісячних членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 13. лютого, в год. 3. вполудні, в селі У. Н. Дому Просимо всіх членів прийти на час і виплатити свої належності. Є справи до полегшення. На річних зборах односторонньо одобрено ту саму контр. комісію, а це: І. Лесюк і Я. Клячко. — І. Камінько, рек. секр.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ СКЛЕП: ЛОНЧЕНІТ, КЕНДІ І ЦИГАР СТОР;

з реальністю або без реальності: 385 Grove St., Jersey City, N. J.

Професійні Оголошення

Dr. S. SCHERNOFF

223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.) N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Бікні, X-Ray. Роздута жила лікуємо без операції. Перевіряємо апарату криві для ступеня дозволя. Офісові години: В будні 10—7 P. M. В неділю: 11—4 P. P.

БУРЛАЦЬКИМ ШЛЯХОМ

Вражіння з подорожі по Європі — написав —

РОМАН АНТОНОВИЧ.

159 сторін — Ціна 50 цнт. Замовлення враз з належністю слати до:

“SVOBODA” P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

3 Канади треба платити тільки американською валютою

БОГДАН ЛЕПКИМ МОТРА

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ Том I і II.

Сторін 491, в гарній твердій локсовій оправі. Ціна \$4.00.

Замовлення враз з належністю слати до:

“SVOBODA” P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Comfortably air conditioned

Lutwyn & Lutwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS 801 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, N. J. and IRVINGTON, N. J. Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

вартісні погребальні послуги ціна так низька як — \$150 ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 8th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬО ЙОРКІ І ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) Bronx, N. Y. Tel.: MEtrose 4-2578

ГОРИГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частих знаменитого повістя Уласа Самчука

Сторін 194. — Ціна \$1.00. Замовлення разом з належністю слати до:

“Svoboda” P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

3 Канади замовлення треба платити американською валютою.

НОВА ПОЧАТКОВА ЧИТАНКА

для РІДНОЇ ШКОЛИ Звідів ІЛІЯ ШКЛЯНКА, М. А. Ілюструвала МАРГАРЕТА МЕССЕР, Б.А., Б.Е.

Ціна за примірник \$1.00. Замовлення враз з належністю слати до:

“SVOBODA” P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

Щодня з далекої скелі чужа й загадочна постать пригляда-лася...

...як Тарзан і Джена тресу-вали швидко підрастаю